Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 171. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го ВЕРЕСНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 7, 1985 No. 171. VOL. XCII.

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР Д-Р В. ДУШНИК

Св. п. В. Душник

Ню Йорк. — В четвер, 5-го вересня 1985 року, тут у пізніх пополудневих годинах, помер після тяжкої хвороби, на 77-му році життя св. п. д-р Володимир Душник, політично-громадський діяч, журналіст-публіцист, колишній відповідальний редактор „Українського Тижневика" і співредактор „Свободи", редактор „Українського Квартальника", який появляється англійською мовою, як орган УККА, редактор „Націоналіста" в Ню Йорку (1936 рік), „Вісника ОДВУ", згодом „України", дописувач до багатьох інших українських і англомовних газет, автор багатьох історичних видань, популяризатор української справи серед англомовного світу.

Св. п. д-р В. Душник народився в Західній Україні, закінчив клясичну гімназію в Бережанах, матуру здав у Львові. В роках 1932-35 студіював на університеті в Лювені, Бельгія, здобуваючи там ступень бакалявра політично-суспільних наук; в 1935 році прибув до З'єднаних Стейтів Америки і в роках 1937-40 вступив на студії в Колюмбійський університет, здобуваючи диплом магістра політичних наук і міжнародних відносин. В 1965 році здобув докторат в Українському Вільному Університеті в Мюнхені, Німеччина, обороняючи тезу „Українська Центральна Рада і Російське Тимчасове Правління". В роках 1942-45 служив в американській армії і брав участь у боях й інвазіях Сайпану, філіпінських островів, Окінави і Японії; при кінці 1945 року, був офіційним перекладачем в штабі ген. Дагласа МекАртура в Манілі і в Токіо.

Ще за часів його гімназійних студій появлялися його вдумливі статті під різними псевдонімами в „Новому Часі", „Українському Голосі" (Перемишль) та „Смолоскипах", видаваних у Львові ред. Осипом Бодпаровичем.

Будучи за кордоном, д-р В. Душник багато подорожував, вдержував тісні зв'язки з провідними членами ОУН, зустрічався з провідником ПУН полк. Евгеном Коновальцем. В ЗСА працював на різних відповідальних постах, а найдовше в канцелярії УККА, де він не тільки редагував „Український Квартальник" і „Український Бюлетень", але брав участь в різних з'їздах, зокрема СКВУ та міжнародних конференціях і зустрічах. Був автором багатьох українських і англомовних праць, між ними: „Українська Центральна Рада і Російське Тимчасове Правління" (магістерська праця), „Смерть і руїна на Керзонській лінії", „Мучеництво в Україні", „Українська Католицька Церква на Вселенському Соборі. 1962-65" та інші. Його аналітичні статті появлялися в багатьох англомовних газетах і журналах. У 1960 роках працював у Фордгемському університеті, будучи директором спеціяльного проєкту у справі надання наукових дипломів. Багато подорожував по світі в цілях наукових, громадських, публіцистичних тощо. Побував в Північній Африці, Близькому Сході, Европі, Полудневій Америці, зокрема в Бразилії, де він з дружиною Марією і сином Марком жив довший час, виконуючи там ролю директора бюра еміграції.

Найбільше часу, знання і творчої праці він віддав для українського народу, українських спільнот на поселеннях, українських організацій, в тому числі для Українського Народного Союзу і його видань.

В глибокій жалобі св. п. д-р В. Душник залишив дружину Марію, довголітню заступницю головного предсідника УНС і громадську діячку, сина Марка, сестру Олімпію та багато інших членів родини.

Панахида буде відправлена в неділю, 8-го вересня, о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Петра Яреми, при 129 7-ма вулиця в Ню Йорку; похорон у понеділок, о год. 9:30 до церкви св. Юра, а потім на український католицький цвинтар св. Духа в Гемтонбургу, Н. Й.

Родина просить складати замість квітів на могилу пожертви на: ЗУАДК, СКВУ, УВУ і НТШ.

У світі розпочинається „кометоманія"

Ню Йорк. — Три чверті століття після 1910 року чекає людність Землі вже в листопаді ц.р. на небесне видовище — поворот славнозвісної комети Галлея, комети, яку протягом історії уважали „предвісником нещасть і поразок". Комета Галлея була також тим небесним тілом, яке підтвердило теорію Ньютона про сили тяжіння.

Цей раз, облітаючи Сонце, комета Галлея може виявити вченим деякі таємниці про походження життя на Землі. Але загально людність, що охоплена „кометовою манією", може бути розчарована, бо забагато очікує від Галлея комети, шлях якої по небі буде видно з землі вже в наступному місяці. Найближче до Землі вона буде, проте, аж у березні наступного року, хоч „близька" віддаль ця буде велетенською — 40 мільйонів миль. Спостерігачам із Землі може здаватися, що комета „розтягне" довжину „Великого Воза" (Великої Ведмедиці), але передбачають, що хвіст комети не буде таким сліпучо-яскравим, як минулої її появи; вченим тяжко передбачити яскравість комети через те, що кожний раз, коли вона облітає Сонце, вона тратить різну кількість льодових часточок і порошин, що творять її сяючий хвіст.

Науковці світу дуже раді появі комети Галлея, бо не спостереження із наземних обсерваторій, а досліди в космосі із дослідчих сателітів, запущених Европою, Японією, Америкою та Совєтським Союзом в минулому році, дадуть вартісні висліди. Европейський космічний дослідчий прилад наблизиться „дуже близько", на віддаль лише 300 миль до осередку комети, її нуклеуса. А березнева місія політ американського космічного корабля, буде цілковито присвячена дослідам комети Галлея. Ціла низка фотокамер, телескопів та спектрометрів-вимірювачів маси комети, досліджуватимуть її хвіст, що сягатиме довжиною від 30 мільйонів миль до 70-ти мільйонів миль, і намагатимуться вглянути в таємниці „льодового серця" комети, в якому, сподіваються вчені, схована розгадка походження нашої Сонячної системи.

Почався суд над Дж. Витвортом

Сан Франсіско. — В четвер, 5-го вересня, тут почався суд над Джеррі Витвортом, якого обвинувачують в шпигунстві на користь Совєтського Союзу разом з Джаном, Майклом і Артуром Вокерами. А. Вокера суд уже визнав винним і він очікує винесення вироку. Процеси Дж. Вокера і його сина Майкла відбудуться пізніше.

Дж. Витворт і Дж. Вокер були друзями і служили разом у військово-морській фльоті. Але якщо проти Джана Вокера є безліч прямих і речових доказів його участи в шпигунстві, то проти Витворта в обвинуваченні є лише побічні докази. Тому вважається, що доказати його вину буде складніше і тому процес Витворта може тривати від шести до восьми тижнів, в той час, як процес Дж. Вокера займе максимум два тижні.

В розпорядженні суду є наприклад, записка, знайдена в паперах Джана Вокера. На ній знайдені відбитки пальців Витворта. Але обвинувачення мусить ще доказати, що записка, яка містить секретну інформацію, була призначена для передачі Совєтському Союзові.

Обвинувачення має також три анонімні листи, які були вислані до ФБІ у Сан Франсиско. Ці листи підписані „РУС". На зворотній адресі стоїть: „Десь у ЗСА".

ЗАКОЛОТИ ПОШИРЮЮТЬСЯ В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ

Кейп Тавн, ПАР. — Заколоти, бійки з поліцією і військовими частинами в Південній Африканській Республіці продовжуються. Політичні спостерігачі звертають увагу на новий елемент в боротьбі чорних проти уряду білої меншости і веденої ним політики апартаїду, а саме зльокалізовані покищо напади гуртів молодих негрів на поселення білих, чого раніше не помічалося у першій стадії боротьби чорних за свої рівнорядні права.

Як інформують кореспонденти з місцевости Кейп Тавн велика товпа мішаної раси, але в більшості чорні, обкидали бензиновими саморобними бомбами білих африканців на передмісті цього міста, підпаливши при тому декілька хат, автомобілі й інші горіючі предмети. Білі, очевидно, обороняючись вживали гострої зброї, яку вони мають право носити від коли почалися заворушення в ПАР і був проголошений урядом винятковий стан в країні.

Цей перший міжрасовий зудар з вжиттям запальних матеріялів і зброї, насторожив речників центрального уряду в Преторії, особливо міністра внутрішніх справ, якому підлягають поліційні частини і так звана національна ґвардія. В зв'язку з цією новою тактикою чорних, військо і поліція мусять приготуватись також на можливості зударів в інших поселеннях білих і евентуальний їхній спротив, що у свою чергу створить нові комплікації і принесе нові жертви в людях і матеріялі.

У Вашінгтоні президент Роналд Реґен зустрівся в четвер, 5-го вересня ц.р., із своїми найближчими дорадниками, щоб обміркувати, як З'єднані Стейти Америки можуть вжити свого впливу, щоб зупинити заколоти в Південній Африці і довести до діялогу між представниками білої меншости і чорної більшості, чого зрештою домагаються лідери негритян, зокрема єпископ Англіканської Церкви Десмонд Туту, який від самого початку напруження намагається такі переговори заініціювати.

В інших країнах світу живо дебатують справу евентуальних економічних санкцій проти ПАР, але не всі країни, в тому числі також ЗСА, погоджуються із санкціями, які відчуватимуть в першу чергу чорні, які творять більшість в Південній Африці.

І. Рикова розстріляли в СССР

Гамбург, Західня Німеччина. — Західньонімецький щоденник „Більд" поінформував у числі газети з 14-го серпня ц.р., що „добровільного поворотця", колишнього совєтського військовика в Афганістані, а пізніше дизертира Ігоря Рикова розстріляли в СССР після повороту.

І. Риков разом з Олегом Хланьом дизертирували в 1984 році до муджагедінів, антикомуністичних повстанців. Пізніше вони піднесли на повну ширину справу совєтської окупації і брутальної поведінки окупаційних військ проти афганського народу. Під час численних пресових конференцій вони висунули формальне оскарження проти Москви і тому комуно-московські лідери не могли простити їм цієї зради. Вони розстріляли І. Рикова, а про долю О. Хланя й досі немає жадних відомостей.

На Заході тепер починають сумніватися чи згадані колишні совєтські вояки дійсно добровільно повернулися до СССР, чи їх схопили силою агенти КҐБ і насильно вивезли з Великобританії минулого року.

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СУЧАСНИЙ ПОЕТ — В.СТУС НЕ ЖИВЕ

Св. п. В. Стус

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Українську діяспору й цілу під'яремну Україну потрясла найновіша вість з таборів неволі, що в середу, 4-го вересня 1985 року, помер Василь Стус, довголітній політичний в'язень тюрем і таборів каторжної праці, найбільший український поет, літературознавець, мислитель й публіцист та кришталевого серця людина.

В. Стус назвав „СССР Рад Соц Конц Таборів Союз, котрий Господь забув".

Про подробиці смерти цього великого сина України ще мало відомо. Як подала телефоном Надія Світлична, про загин В. Стуса дістали вістку в Києві дружина Валентина Попелюх-Стус та сестра Марія Стус, яка з матір'ю проживає в Донецьку. Вони здогадно виїхали до тюрми чи до концтабору десь на Уралі, де закінчилося Стусове мученицьке і героїчне життя. Про цей героїзм він писав у відомому в самвидаві його „Листі до Дзюби", що .....з усіх можливих героїзмів за наших умов існує тільки один героїзм мучеництва примусовий героїзм жертви. Довічною ганьбою цієї країни буде те, що нас розпинали на хресті не за якусь радикальну громадську позицію, а за самі наші бажання мати почуття самоповаги, людської і національної гідности". Цей „примусовий героїзм" став хлібом насущним самого поета.

Василь Стус син Волині, народився 8-го січня 1938 року в селі Рахнівка, Гайсинського району, Вінницької области, в родині селянина Семена Стуса. Він ніколи не був членом комуністичної партії, мав університетську освіту, і до його арешту в січні 1972 року, арештів української інтелігенції по всій Україні, проведених масово головою тодішнього КҐБ Юрієм Андроповим, Василь Стус працював у Києві на посаді старшого інженера відділу технічної інформації Укроргтехбуду, хоч його постійно „гонили" на праці за різні „націоналістичні ухили". Засуджено Василя Стуса за „антисовєтську пропаганду й агітацію", насправді ж за те, що заступався за інших ув'язнених, зокрема й за оборону Валентина Мороза ще в липні 1970 року, і за інших інакодумаючих. Обвинувачували Стуса і в співредакторстві з Вячеславом Чорноволом самвидаваних „захалявних журналів з України" „Українських Вісників", і, очевидно, за „український буржуазний націоналізм", тобто за патріотизм, за любов до рідного народу й України. Засуджений на 5 років концтаборів і три роки заслання в 1972 році, він на волю вже не вийшов до кінця його життя, бо українським політичним в'язням по совєтських нормах дають постійно „нові строки", намотуючи їх на „цілу катушку", як це зветься на московській мові, аж поки не зaженуть до могили, як це вже сталося Валерієві Марченкові, Олексі Тихому, Юрієві Литвинові та багатьом іншим.

КРАЙОВІ ТЕНІСОВІ І ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ ПРОЙШЛИ З УСПІХОМ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Понад 100 змагунів із ЗСА і Канади взяли участь в 29-их плавацьких і 30-их тенісових чемпіонатах Української Спортової Централі Америки і Канади за нагороди УНСоюзу, які відбулися тут в суботу, неділю і понеділок, 31-го серпня і 1-го та 2-го вересня, під час довгого вікенду з нагоди свята Дня Праці. Як і в минулих роках організував ці змагання Карпатський Лещетарський Клюб.

Не зважаючи на хмарну погоду в суботу, турнірова тенісова комісія під проводом інж. Романа Ракочого ст., зуміла перевести всі змагання цього дня у дев'ятьох групах чоловіків, жінок, юнаків і юначок, не користаючи цього року з кортів в стейтовому університеті в Ню Полц, Н. Й., хоч ці були замовленіл проф. В. Бакуном, як і попередніми роками.

До маркантних подій на кортах цього дня були: відсутність перший раз в історії турнірів Марії Душник, яка з уваги на недугу не змогла прибути на Союзівку; маратонна 4 і.півгодинна партія поміж Романом Олинцем (Союзівка) і Ігорем Чумою (КЛК), правдоподібно один з найдовших матчів в історії змагань, що її виграв Р. Олинець, вислідом 4-6, 7-5, 7-6 (7-5); гарна, першорундова партія Дениса Чорнія (КЛК) проти минулорічного чемпіона в групі юнаків 18 років і нижче Марка Оришкевича (Тенісовий Український Клюб, Чикаго), яку Д. Чорній виграв в третьому сеті 6-2; елімінування Адріяна Кутка („Тризуб", Філядельфія) 15-літнім Михайлом Шпеном (КЛК) і перемога в трьох сетах Корнила Чорнія (КЛК) над Ігорем Ференцевичем (Союзівка).

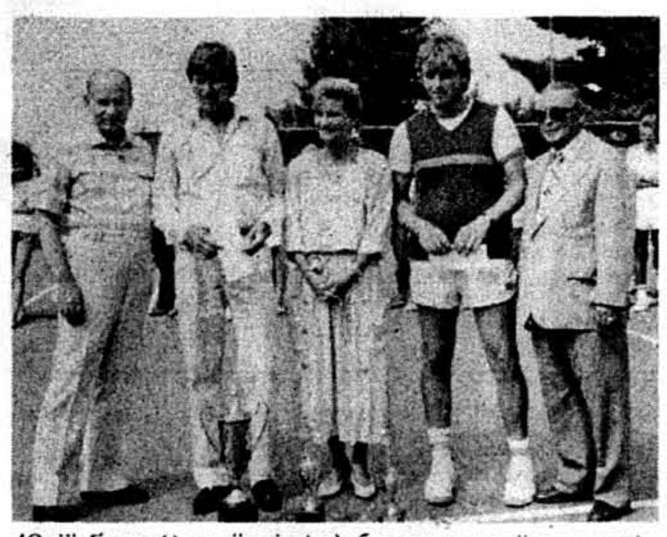
У відносно вирівняній і сильній групі чоловіків, четвертий раз чашу УНСоюзу і другий раз пропам'ятну чашу ім. св. п. інж. Богдана (Дади) Рака здобув Юрій Ґлова (ТУК), перемагаючи у фіналі Д. Чорнія, чемпіона з 1983 року, вислідом 6-4, 6-3. У дорозі до фіналів Ю. Ґлова елімінував майже на половину молодших віком від нього Романа Цікала, 6-2, 6-1, Василя Манька („Тризуб"), 6-0, 6-1, і М. Шияна, 6-2, 6-2.

Д. Чорній теж не мав легкої дороги до фіналів, бо після М. Оришкевича мав впертих і талановитих суперників в особах 15-літнього Еріка Матківського („Ч. Січ"), 6-3, 6-1 і досвідченого поворотця Юрія Фаминського, якого переміг 6-4, 7-6 (7-5).

У групі переможених чоловіків, тобто змагунів з одною програною, Юрій Цікало переміг у фіналі І. Ференцевича.

Слід відмітити, що в цьогорічних змаганнях в групі чоловіків не могли взяти участи такі чільні змагуни, як минулорічний і шестикратний чемпіон-рекордист Андрій Чайковський, минулорічний фіналіст Юрій Гусаківський, 18-річний Данилко Нагірний та Юрій Харук. Всі вони мали оправдані причини на відсутність.

У сильній групі молодших сеньйорів перше місце закріпив за собою д-р Ярослав Сидорак із Сан Франсиско перемогою над минулорічним фіналістом Олегом Богачевським (КЛК), 6-4, 5-7, 6-2. У півфіналах д-р Сидорак елімінував Юрія Петрикевича (КЛК), 7-5, 6-3, а О. Богачевський Ореста Сарахмана („Тризуб"), 6-0, 6-3. Не міг взяти участи цього року в змаганнях минулорічний переможець д-р Зенон Матківський

Юрій Ґлова (другий зліва) здобув четвертий раз чемпіонат в групі чоловіків, тим разом перемагаючи Дениса Чорнія (другий справа). Нагороди вручили д-р Іван Флис, Зеня Матківська і Володимир Квас.

Таня Стасюк (друга зліва) також повторила свій минулорічний успіх в групі жінок, перемагаючи у фіналі Таню Савчак (друга справа). Нагороди вручили їм (зліва) Іван Рабкевич, Зеня Матківська і Володимир Квас.

який був нагло професійно перешкоджений.

У групі сеньйорів 45 років і вище нагороду „Свободи" і пропам'ятну чашу ім. св. п. д-ра Володимира Гука здобув Зенон Снилик („Ч.Січ") перемогою у фіналі над Р. Олинцем, 4-6, 6-1, 6-3. Ця група цього року втратила двох чемпіонів, Олександра Олинця („Тризуб"), який заавансував до групи сеньйорів 55 років і вище та здобув її примат, і Юрія Савчака („Тризуб") з уваги

(Продовження на ст. 3)

В СВІТІ

В ҐВАТЕМАЛІ ВІДБУЛИСЯ масові демонстрації робітників, які протестували проти рішення уряду підвищити ціни на переїзди поїздами і автобусами, а також збільшити ціни на харчові продукти широкого запотребування такі, як хліб, молоко, масло. В демонстрації брали участь також кілька тисяч студентів, які, згідно з оцінкою поліції, наробили найбільше шкоди. Вони перевертали і підпалювали, вибивали вікна в автобусах і крамницях, грабували майно її приємців. Поліція і так звана національна ґвардія привернули порядок тільки після вжиття сльозоточивого газу, води, гумових палиць і гумових куль проти дуже настирливих демонстрантів. Не зважаючи на протести президент держави ген. Оскар Мехія Вікторес заявив, що проголошені урядом ціни залишаться в силі, бо уряд не може керувати країною під диктатом вулиці.

АҐЕНТСТВО ЮНАЙТЕД ПРЕСС Інтернешенел інформує, що в Греції дуже пожвавилась діяльність терористичних лівих і правих груп. Одні і другі скеровують вістря терору проти американців, британців й інших чужинців за винятком росіян, які мабуть є ініціяторами творення таких антизахідних груп, як загально здогадуються політичні спостерігачі і дипломати. Ще не забулося бомблення терористами ресторану в місцевості Глайфлада, від якого зазнали поранення біля 70 осіб, в тому числі 39 американців, як ліві терористи знову вкинули гранати до пивної розташованої недалеко американської бази Геллінікон. У наслідок розривів гранат 14 осіб були поранені, але американців між ними не було. Були натомість британські туристи, яких є дуже багато на грецьких островах.

САВДІЙСЬКА АРАБІЯ дозволить американським збройним силам користуватись їхніми воєнними базами у випадку совєтської агресії на Близькому Сході, або у випадку надзвичайної кризи у Перській затоці, якої Савдійська Арабія не зможе сама зліквідувати і потребуватиме зовнішнього втручання. Адміністрація президента Роналда Реґена і Пентагон висловили своє задоволення таким рішенням савдійського уряду, бо це запевнює збройним силам ЗСА скоре й ефектовне розгорнення військових акцій у випадку наглої потреби.

В АМЕРИЦІ

РЕЧНИК ДЕРЖАВНОГО Департаменту Чарлз Редман заявив, що американсько-в'єтнамські переговори відбулися в конструктивній атмосфері. З'єднані Стейти погодилися на поліпшення відносин з В'єтнамом при умовах, якщо В'єтнам видасть останки поляглих американських вояків, а також виведе свої війська з території Камбоджі. Переговори велися в основному по першому питанню. Вперше в'єтнамська сторона не висунула ніяких попередніх умов. Американці запропонували організувати спільні американсько-в'єтнамські пошукові групи, яким буде дозволено провести розкопки у місцях, де, як передбачають, поховані американські вояки.

ПОНАД МІЛЬЙОН ШКОЛЯРІВ не змогли приступити до зайнять у зв'язку з страйком учителів у п'яти стейтах. В одному лише Чикаго до школи не пішли 430,000 школярів, бо там страйкували 28,000 учителів, які вимагали підвищення платні на 9 відсотків. Але в середу спілка дійшла до порозуміння з Міською радою. Страйкували також вчителі у стейті Род Айленд, у Сан Франсіско і Дітройті.

ПІД ЧАС ПУБЛІЧНИХ дебат трьох претендентів від Демократичної партії на пост мейора Ню Йорку, мейор Едвард Кач запропонував підвищити в'їзну оплату через мости і тунелі, які ведуть із стейту Ню Джерзі до Ню Йорку. Лідер демократів Мангаттену Герман Фаррел підтримав Е. Кача. Голова Міської ради Керол Беллами висловилася проти підвищення проїзної оплати. За словами мейора, підвищення проїзної оплати через мости і тунелі повинно допомогти міському транспортному управлінню дістати гроші, щоб зберегти на нинішньому рівні оплату за проїзд у підземці і в міських автобусах.

ГОЛОВНИЙ НАУКОВИЙ керівник експедиції, яка знайшла затонутий корабель „Титанік", Роберт Боллард, заявив, що не буде зроблено жадних спроб підняти корабель або видістати з його сейфів дорогоцінности. Замість того місце, де лежить „Титанік", буде оголошено своєрідним меморіялом жертв аварій кораблів. „Це місце являє собою братську могилу півтори тисячі осіб, і ми не можемо осквернювати їх пам'ять", — сказав секретар історичного науково-дослідного товариства „Титанік" Едвард Комула.

НА ДУМКУ МІСЬКИХ властей Пассейку, Н. Дж., пожежа причинила шкоду в розмірі понад 400 мільйонів долярів. Як заявив мейор міста Джозеф Ліпарі, 60 невеликих фірм втратили все своє майно, 2,200 осіб залишилися без роботи. Людям, які втратили дах над головою, а їх біля 400 осіб, надається термінова допомога. Губернатор Ню Джерзі Томас Кейн заявив, що створено спеціяльний комітет для визначення шкоди і надання дальної допомоги потерпілим. Вміжчасі поліція заарештувала двох хлопців-підлітків, які правдоподібно спричинили пожежу, бавлячись сірниками.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Річард Ніксон прибув до Китаю. Це вже п'ята поїздка Р. Ніксона в комуністичний Китай, де колишній президент користується великою популярністю. „Китайці дуже цінять його дружбу", — сказав один західній дипломат. Останній раз Ніксон приїжджав до Китаю три роки тому.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Інтерв'ю Ґорбачова у „Таймі"

У березні цього року редакція ілюстрованого тижневого журналу „Тайм", що має міжнародне ім'я (4,600,000 накладу) звернулася до кремлівського володаря Міхаїла Ґорбачова, щоб той дав представникам журналу інтерв'ю. У той час послано Ґорбачову заздалегідь вісім запитів. П'ять місяців не було ніякої відповіді, аж тут 24-го серпня ц.р. головний редактор „Тайму" Генрі Ґрінвалд дістав повідомлення, що Ґорбачов очікує представників „Тайму" за два дні. Впродовж години були полагоджені всі формальності — віза і летунські квитки — і прибулих на летовище в Москві трьох членів редакції „Тайму", тих самих, які у 1979 році перевели були інтерв'ю з Леонідом Брежнєвим, негайно перевезли до Кремлю, де докладно о 3-ій годині по полудні розпочалася розмова, яка тривала дві години і 12 хвилин. Яке велике політичне значення до тієї розмови прив'язує Кремль, видно по тому, що офіційний совєтський „ТАСС" подав повний текст цього інтерв'ю ще скорше, поки сам „Тайм" устиг його проголосити. Число „Тайму" з 9-го вересня ц.р. в цілості присвячене цьому „виключному інтерв'ю". Текст розмови, коментар самого журналу і стаття про відгук в Білому Домі займають 19 сторінок журналу.

Поминаючи покищо суть розмови, — цікаво звернути увагу на дві характеристичні подробиці. На стор. 26-ій „Тайму", третя колонка, знаходимо таку заяву Ґорбачова: „Очевидно, Бог на висотах не відмовив нам мудрости, щоб знайти шляхи для поправи наших взаємин, для поправи взаємин між двома великими країнами на землі, від яких залежить доля цивілізації..." Знову ж на 29-ій сторінці „Тайму" у першій колонці є згадка Ґорбачова про зустріч Нікіти Хрущова з президентом Кеннеді у 1961 році. Обидва ці місця „ТАСС" у своєму комунікаті пропустив: в совєтській пресі не вільно згадувати про існування Бога ані теж не вільно пригадувати перебування у Кремлі Хрущова, який перевів десталінізацію системи і здетронізував самого Сталіна, цим розпочавши фраґментаризацію комуністичного руху в світі, що до того був начебто монолітним.

„Тайм" у своїй інформації від Редакції не подає, чи Ґорбачов відчитував відповіді на пред'явлені йому раніше на письмі запити, чи говорив із пам'яті. Можна радше здогадуватися, що сам Ґорбачов і його дорадники, з яких два сиділи при його боці під час того інтерв'ю — Ґеорґій Абратов і Віктор Суходрьов — які ніби є найкращими совєтськими „американологами", і вони підготовили всі відповіді. Андрей Ґромико знає англійську мову і не потребував перекладача. Ґорбачов мови не знає і тому й інтерв'ю велося з допомогою перекладача, тому насправді воно тривало на половину поданого часу — 2 години і 12 хвилин. Але сказано в ньому багато цікавого і політично вагомого. Бо сам Ґорбачов застерігся, щоб його слів не брати як реторичну пропаґанду, а як відповідальні обов'язуючі заяви. Судячи за першою реакцією з Вашінґтону, що „президент не бачить причини, чому не можна би зійтись наполовині дороги", — на „вершинній конференції" Реґена з Ґорбачовим 19-го і 20-го листопада ц.р. у Женеві, — державна верхівка ЗСА поставилася до цього інтерв'ю Ґорбачова в „Таймі" поважно.

По суті — найбільша розбіжність у поглядах Реґена і Ґорбачова стосується використання космічного простору для унешкідливлення далекосяжних ракет, себто т.зв. „зоряна війна". Реґен уважає, що це засіб для зменшення загрози війни і збільшення шансів тривкого миру, бо ліквідує практичну вартість атомової зброї. Ґорбачов, навпаки, уважає, що це є збільшенням збройного арсеналу і поштовхом до дальших перегонів у зброєнні. Він покликався на цифру 72 більйонів долярів, передбачених Пентаґоном на досліди над зброєю для „зоряної війни", і твердив, що 72 більйони долярів не видаються на „досліди", а на „уведення в дію" нової зброї. Ґорбачов гірко нарікав на гострі вислови Реґена і його дорадника в справах крайової безпеки Роберта МекФарлейна, начебто СССР був джерелом усіх лих у світі, промовчавши очевидно совєтський наїзд на Афґаністан, сприяння міжнародному тероризмові в світі, зламання договорів з Ялти і Гельсінків. Але одночасно Ґорбачов запевняв, що совєти „ніколи не розпічнуть війни" та, що, „чи ми любимо один одного, чи ні, — ми можемо тільки або разом уцілітм або разом згинути". Він зробив теж реверанс у сторону Реґена як президента, обраного „великим американським народом" і якого тому „треба шанувати".

Трудно прив'язувати велику надію до тієї „вершинної конференції", бо вже стільки їх було і нічого не змінилось. Але історію роблять люди. І хоч Міхаїл Ґорбачов напевно не перетворить „лютої імперії" у миролюбну країну, що виречеться „угроблення" вільного світу, то все ж не можна виключити, що на недалекій женевській зустрічі Реґена і Ґорбачова покладуться основи під ступневе редукування макабричного арсеналу зброї по обох сторонах.

М.С.

В БЕЗКОНЕЧНІЙ ЧЕРЗІ ОПОРТУНІЗМУ

При кінці липня і на початку серпня проходив в Москві так званий 12-ий всесвітній фестиваль молоді і студентів — ще одна пропаґандивна затія Москви в рамках вияву прагнень миру і співпраці з „прогресивними" силами молоді світу у боротьбі з „імперіялістичною реакцією". Фестиваль молоді проходив під суворою контролею органів КҐБ, з Москви усунули всі „неблагонадійні" елементи, як і заборонили в'їзд таких „неблагонадійних" елементів зі Заходу.

Проте з відкритими руками організатори фестивалю приймали в себе делеґації молоді із Західньої Европи, видаючи на це мільйони долярів. У зв'язку з цим з'явилися в Москві численні делеґації з західніх країн і очевидно з Африки та Азії. Тільки американців не вдалося зловити на вудку совєтської пропаґанди. З ЗСА приїхала група, складена з 30 осіб, переважно членів дрібної американської компартії. Зате чи не найчисленнішою з західніх груп була західньо-німецька, складена переважно з членів молодечої соціял-демократичної організації „молодих соціялістів", груп ліберальної молоді тощо. Це була найчисленніша група з усіх західніх, складена з 520 осіб. Домовлення в справі приїзду німецької молоді на цей фестиваль відбулося ще під час зустрічі голови німецьких соціял-демократів Бранда з Ґорбачовим. А проте цього домовлення московські організатори не дотрималися, бо організували спеціяльне окреме представництво молоді Західнього Берліну, складане з західньо-берлінських комуністів. Це викликало незадоволення й протести серед західньо-німецьких учасників.

Але поза цим все проходило „гармонійно" в дусі нової розрядки, що її з таким зусиллям пропаґують сьогодні не лише німецькі соціял-демократи, а й німецький міністр закордонних справ Ґеншер. Нещодавно він невміло в котрий вже раз заявив, що мирну політику в Европі можна вести лише разом з СССР, а не проти „соціялістичних країн". Треба сказати, що в заходах наново привернути блаженний стан розрядки Західня Німеччина займає сьогодні передове місце.

В зв'язку з тим і німецькі урядові чинники і соціял-демократична опозиція схвально прийняли молодечий форпост розрядки, що їздив до Москви „затіснювати" приязні стосунки з совєтським режимом. Добірка делеґатів була прекрасна, ніхто з них і словом на заторкнув проблеми совєтської окупації в Афґаністані і сотень тисяч афганських жертв цієї інвазії, мабуть, щоб не порушити „приязної і гармонійної" атмосфери фестивалю. А тим часом, тоді, як вони та інші західні делеґації молоді маршували перед трибуною Ґорбачова і інших кремлівських можновладців, того ж дня невідомо скільки людей згинуло в Афґаністані від совєтських бомбардувань. В забуття пішов бойкот московської Олімпіяди, пов'язаний з совєтським нападом на Афґаністан. Тільки шведські і норвезькі делеґати протестували проти совєтських злочинів в Афґаністані під мовчанку інших.

Приблизно в той сам час Міжнародна амнестія проголосила свій звіт про посилене переслідування, а то й катування політичних в'язнів в СССР, про беззаконне запроторювання невигідних режимові критиків системи до божевілень тощо. Але ці справи, як правило, на Заході і зокрема в НФР промовчують, хоч в Англії, чи зокрема у Франції, і преса і часом і урядові чинники займаються цією тематикою, протестують проти таких чи інших ув'язнень. В НФР все це табу, наче за домовленням, німецька преса про це мовчить, як і мовчать урядові й опозиційні кола в Бонні. Згідно з методою не дразнити таку велику потугу, примикати на всі її злочини очі. В ім'я забезпечення егоїстичного добробуту, в ім'я користей, що їх можна мати зі співпраці зі східнім великим сусідом.

Чи не найкращим прикладом такого опортуністичного ставлення до СССР є остання „ювілейна" конференція, пов'язана з десятиліттям Гельсінкських домовлень, що відбулася в столиці Фінляндії Гельсінках при кінці липня і на початку серпня ц.р. На ній з'явився також і новий усміхнений міністр закордонних справ Шеварднадзе і виголосив свою „первинну" промову в стилі примітивних пропаґандистів, вживав їхньої „арґументації", що повторяється в антиамериканських і антинаціоналістичних совєтських статтях про те, ніби ЗСА чи пак НАТО підготовляють війну проти СССР, як і „засудив" так зв. реваншизм. При тому він закликав европейців до затіснення співпраці з „соціялістичними" країнами, що повністю гармонізує з совєтською тактикою вбивання клина між Західньою Европою та Америкою. Так наче б совєтські ракети „СС-20" взагалі не скеровані проти Европи, Шеварднадзе „засудив" встановлення американських ракет в Европі, як і ще раз гостро натаврував американську стратосферну зброю, якої ще і немає. Вся ця відчитана Шеварднадзе промова є лише доказом, що совєтська зовнішня політи-

(Закінчення на стор. 4)

Д-р І.М. Новосівський

ВАЖЛИВИЙ СЛОВНИК, ПРАВНИЧОЇ МОВИ

Рухливе Науково-Дослідне Товариство Української Термінології в Ню Йорку перевидало „Російсько-український словник правничої мови", виданий майже 60 років тому Всеукраїнською Академією Наук — Інститутом української правничої мови, за редакцією акад. А.Ю. Кримського, Київ, 1926.

Це друге фото-порядком друковане видання, доповнене передмовою редакторів другого видання та словником додаткових слів, призбираних і упорядкованих інж. І. Десяком (стор. 229 - 236). Друге видання — як вказує нам заголовна сторінка — було доконане за редакцією К. Церкевича й В. Павловського. При кінці книжки поміщено список організацій та осіб, які своїми датками уможливили це видання (стор. I - IУ).

Науково-Дослідне Товариство Української термінології перевиданням цього словника зробило добре діло у справі української правничої термінології — і то не тільки для українських правників у вільному світі, але і на батьківщині, (для майбутнього), бо цього словника не тільки не було у вільному світі, його нема і в Україні тому, що там після розгрому „Інституту української наукової мови" всі термінологічні словники, видані ВУАН, вилучено зі всіх книгарень і бібліотек як націоналістичні видання, — а між ними й „Російсько-український словник правничої мови".

Цей академічний словник правничої мови, складений видатними українськими мовознавцями на базі живої української мови, при використанні літературних творів видатних письменників (Куліша, Франка та інших), словарів давньо-української, малоруської мови, словника Б. Грінченка та інших. Автори Словника правничої мови (Правнича термінологічна комісія та її Підкомісія) при укладанні словника використали щедрою рукою давні грамоти українського народу, розкидані по різних Збірниках актів і грамот (друкованих і рукописних), вибравши звідти давню українську правничу термінологію, зокрема із живої народної мови. „Із зазначених (актових) джерел Комісія взяла близько 2000 слів-термінів. Багато поміж ними було таких, що й досі любісінько живуть в устах українського народу, але траплялися й такі, що їх у живій мові тепер нема". Про такі зазначено в Словнику заввагою „старе", „староактове". (Із „Переднього слова" до І. вид., стор. V). Крім того окремі члени Комісії їздили в різні місця України, щоб „безпосередньо з уст народу збирати правничі терміни, за наперед укладеною програмою" (Там само). „Правнича термінологічна комісія" визнала необхідність такого словника, „до якого увійшли б відповідні властивостям українського права й мови — по змозі всі найпотрібніші для біжучої щоденної праці правника-практика слова, терміни та вирази, а тому такий словник повинен містити в собі не самі-но суто-правничі терміни з паростів права кримінального, цивільного, фінансового й т. ін., ба й слова так званого вищого розуміння, та по змозі всі ті слова та вирази, які потрібні правникові в його щоденній праці при складанні різного роду правничих актів, при виголошенні промов на суді, при судовому та адміністраційному діловодстві, листуванні й т. ін." (Так само, стор. III). Тому в Словнику подано багато синонімів, подаючи те, що зачерпнуто з різних джерел. „Користаючи з можливостей, що існували на Україні в 1920 роках — коли радянська влада ще обережно ставилася до національних почуттів населення УРСР, Інститутові Української Наукової Мови пощастило перевести величезну працю для впорядкування української мови й термінології" (Із „Передмови" до II. видання, стор. УІ).

Від появи цього академічного „Російсько-українського словника правничої мови" проминуло ось-ось 60 років, але він не втратив своєї вартости. Щоправда, він став, до деякої міри, застарілим, бо від часу його появи правнича мова надзвичайно збагатилася, передусім за рахунок нових технологічних ділянок, то все таки цей академічний словник не втратив своєї ваги, головно з уваги на терміни й вирази, призбирані із старих українських документів та з уст народу. Він далі залишається основним словником правничої мови. Тому Науково-Дослідному Товариству Української Термінології належить особливе признання за його перевидання.

Звертаємо увагу, що в Україні й українською мовою появилися „Юридичний довідник для населення", Київ, 1963 (319 стор., 19.5 см, накладом 30,000); також „Юридичний довідник для населення", Київ, 1979 (329 стор., 20 см. 150 тис. прим.). Обидва довідники складені не в абетковому, а в предметному порядку.

А Головна редакція УРЕ („Української радянської енциклопедії") видала „Юридичний словник", Київ, 1974, 844 стор. (20.5 см. наклад 51,100) в абетковому порядку. Всі ці совєтські видання вживають здебільша міжнародні правничі терміни. Наприклад: термін „тратта" — на перекazовий вексель („Юридичний словник", стор. 785). Загально, українська мова тут має тенденцію наближення до „культурного злиття" з мовою російською.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про боротьбу з вітряками

Справді нам, часом, здається, що ми постійно ведемо безвихідну боротьбу з вітряками, немов цей славний Дон Кіхот і хіба лиш треба з нас посміхатися так, як і бувало з нього.

Це порівняння насунулося нам, коли ми, читаючи „Ню Йорк Таймс" з 27-го серпня ц.р., потрапили на листа до редакції під промовистим заголовком „Пиття" сказав Владімір — це приємність для Русі"... А в листі, який редакція помістила, читаємо у відповідь на статтю про те, що в СССР стараються тепер спинити алькоголізм, як „Владімір, великий князь Київської Росії" спершу хотів, щоб його підвладні прийняли ісламську віру, але тому, що ця релігія не дозволяє пити, князь „Владимір" сказав: „Пиття — це приємність для Русі... І тому він охрестився у християнській вірі разом зі своїми підданими в 988 році і тим Росія стала частиною Західнього світу, а не ісламського"...

Прегарно, правда? Важко собі уявити „кращу" характеристику світлого моменту з нашої історії. Можна б простити ці нісенітниці звичайному смертельникові, але під тими виводами підписаний — Ніс Адолф Пітерсен, професор історії стейтового коледжу в Джерзі Ситі.

Такі „ревеляції" пише цей професор історії в 1985 році та напевно так і навчає своїх учнів-студентів.

Коли пригадаємо скільки разів доводилося вже спростовувати такі фальшиві історичні дані та скільки українські громадяни вже вислали листів та прохань змінити ті фальшивки в шкільних підручниках, то справді огортає почуття, що ми у війні з вітряками і що ніяка сила не допомагає нам їх зупинити.

А тепер, лиш ще на хвилину, подумаймо скільки кожного року виходить із коледжів чи інших шкіл молодих американців з таким поняттям про Росію та Україну і що саме з такими інформаціями вони ідуть далі в життя, займають пости в проводі країни, в індустрії, в навчанні, у кожній галузі життя і треба відтак індивідуально переконувати, що те, що їх навчали не відповідає історичній правді.

Справа навчання в школах і подання історії Східньої Европи у шкільних підручниках не один уже раз були предметом дискусії та муравлиної праці деяких наших одиниць, щоб довести до певних змін в них. Знаємо, що саме у стейті Ню Джерзі, а це завдяки українцям, членам Етнічної ради, вдалося перевести деякі поправки у підручниках і вони мали вже появитися друком.

Але чи дійшли вони до проф. Пітерсена у стейтовому коледжі? Либонь ні, коли сьогодні він спокійно далі пише таке та ще і втішається увагою найбільшого щоденника в Ню Йорку.

Ось бачимо, де потрібно, щоб зосереджувалася наша увага та спільні консеквентні заходи. Шкільництво, це ж — чи не найважливіша ділянка, через яку можна б змінити настанову до нас більшости американців.

Як дивно, що завжди знайдеться у нас час на дрібні, несуттєві непорозуміння, на взаємне бойкотування, взаємне закидування собі браку патріотизму, але, на жаль, у нас немає часу на те, щоб добитися кращого вірнішого насвітлення історії, і для професорів історії в дальшому залишаємося „росіянами", для яких найбільшою приємністю було... пиття.

О—КА

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО КАТАЛОҐУВАННЯ

У статті п. н. „З діяльности УБТА" („Свобода", 9-го серпня ц. р.) Галина Паньків точно представляє важливість правильного каталоґування „україніки" в бібліотеках, а головно критичної потреби змін у жалюгідній практиці Конґресової бібліотеки каталоґувати книжки та інші друки, пов'язані з Україною, під рубрикою Росії, Польщі чи Австрії.

Можна собі лише уявити парадокс, який зустріне завершення Гарвардського Проєкту, коли видані книжки з нагоди 1000-ліття Хрищення Руси-України опиняться в каталоґуванні як предмет історії Росії. А така доля цього проєкту є майже певна, беручи під увагу існуючу систему каталоґування Конґресовою бібліотекою.

Все таки я не можу погодитись з твердженням Г. Паньків, що у цій справі не допомагає американська держава чи що українська громада не доцінює і не підтримує товариство бібліотекарів у їхніх змаганнях.

В роках 1982-83 на підставі зусиль одиниць та організацій нашої громади, а головно під впливом леґіслятивної комісії в справах Конґресової бібліотеки Етнічної Ради стейту Ню Джерзі та опублікованих матеріялів в „Українському Тижневику", дирекція Конґресової бібліотеки погодилася перевірити та справити клясифікаційні рубрики пов'язані з темою України.

Про таке рішення Конґресової бібліотеки

(Закінчення на стор. 4)

Надія Світлична

СТАВЛЕННЯ ВЛАДИ ДО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА В УКРАЇНІ

II.

Як писала згодом „Хроника текущих событий", „Петро Рубан влаштувався на Прилуцькому меблевому комбінаті. Він зацікавив дирекцію своїм мистецтвом і перспективою використання відпадків, які раніше пропадали марно. За технологією, яку він розробив (він навіть сам виготував інструменти), він наладнав серійне виготовлення сувенірів.

Діставши відрядження до Чернігівської музичної фабрики і до Києва, Рубан привіз багато списаного (безкоштовного) шпону горіхового дерева, необхідного для інтарсії.

Водночас Рубан з дозволу Художнього фонду УССР здавав свої праці, які він виготовляв у своїй домашній майстерні, до художнього сальону-магазину в Києві.

Його праці мали успіх: він не раз виконував замовлення Ради Міністрів УССР, на замовлення обкому КПУ в подарунок XXУ з'їздові КПСС виготував сувенір „Чернігівщина", виконував замовлення Внешторгу. Його праця „Шахова книга" в 1974 році дістала другу республіканську премію".

Ті, що бачили талановиті твори Петра Рубана, одностайно стверджують, що вершиною його творчости, шедевром мистецтва інтарсії був подарунок, який Петро Рубан готував американському народові до 200-річчя незалежности Америки. Це була пам'ятна книжка з двох дерев'яних сторінок. На першій сторінці — зображення статуї Свободи з написом „200 років". На розгортці — „Джордж Вашінгтон" і квітка українського соняшника. Понад півроку працював над нею Петро Рубан в позаробочий, звісно час — за рахунок родини і власного відпочинку. Коли ж цей дарунок американському народові був готовий і покритий шаром лаку, — якраз сталося родинне нещастя — помер брат дружини. Повернувшися з похорону, Петро Рубан застав зламаний замок до майстерні і викрадену „Свободу". Злодії виявились модерні, нестандартні: вони не взяли ані транзисторного приймача, ані жадних інших коштовностей — їм потрібен був тільки цей мистецький твір, якого вони не могли ані виставити, ані продати, бож це — унікальна мистецька річ. Дивні злодії. Не менш дивно повелося у випадку цієї крадіжки і охоронці порядку. У прокуратурі, куди звернувся Петро Рубан, йому порадили краще забути про цю пропажу, бо сліди, мовляв, ведуть туди, де ми не можемо ні обшукати, ні допитати.

Хто зна, як склалася б дальша доля талановитого художника, якби він послухав тоді поради. Адже перед тим уже почали на високих рівнях обговорювати його кандидатуру на присвоєння почесного звання народного художника.

Але Петро Рубан почав шукати справедливости. А в пошуках справедливости він не обминув і академіка А. Сахарова, бо той давно став символом правозахисту. Це, певно, сприйняли як зазіхання на честь чийогось мундира, і 13-го жовтня 1976 року заарештували — тільки не злодіїв, що вдерлися до Рубанової майстерні, а жертву грабунку — заарештували Петра Рубана. 29-го грудня того самого року його засудили до вісім років ув'язнення, п'яти років висилки і конфіскації всього майна за звинуваченням у приватно-підприємницькій діяльності та крадіжці державного добра. Приватно-підприємницьку діяльність побачили в тому, що Рубан протягом трьох років здав до Київського художнього сальону 80 сувенірів, що їх сальон продав на суму 6312 карбованців і, стягнувши 604.71 карбованців комісійних, сплатив авторові 5707 карбованців 29 копійок. Попри те, що відповідна стаття карного кодексу передбачає як необхідну умову злочину „прикриття формою державного, кооперативного чи громадського підприємства". Рубан же від свого імени давав до державної установи і з дозволу художнього фонду твори, виготовлені вдома фактично з покидьків, які раніше спалювали як сміття. Крадіж державного майна суд побачив у тому, що Рубан нібито взяв на комбінаті матеріялів на суму 72 карбованців і 10 копійок та завдав збитків комбінатові на суму 700 карбованців 18 копійок, тим, що використовував верстати, електроенергію, приміщення комбінату тощо.

Дарма що жоден свідок не міг показати, що власні роботи Рубан виготовляв на комбінаті, а не вдома. Коротше, всім було ясно, що це — розправа, дія закулісних сил, які насамперед не могли стерпіти зухвальства — намагання українця робити несанкціонований подарунок американському народові, та ще й мати при цьому тверді політичні переконання. В останньому слові на суді Петро Рубан з'ясував ситуацію, сказавши: „Мене судять не за сувеніри, а за те, що я бажав виходу України з СРСР, відсидів за це п'ять років і після звільнення не змінив своїх поглядів". Навіть адвокатові, що не вписувалася в підготовлений сценарій, суддя сказав, що її місце на лаві підсудних, поруч з Рубаном. Рубана засудили на термін, більший, ніж вимагав прокурор, але звинувачення були такі незграбні, що вирок анулювали. Але не для того, щоб по-справедливому звільнити невинно звинуваченого художника. Йому додали ще одне звинувачення в наклепах на совєтський державний і суспільний лад, а тут особливих арґументів і доказів непотрібно. Досить що Рубан десь висловив невдоволення переведенням викладання у школі з української мови на російську і зауважив, що не хоче посилати свою доньку до російської школи. А ще виявили, що Рубан питав у художника комбінату, хто дав вказівку писати гасла і транспаранти по-російському.

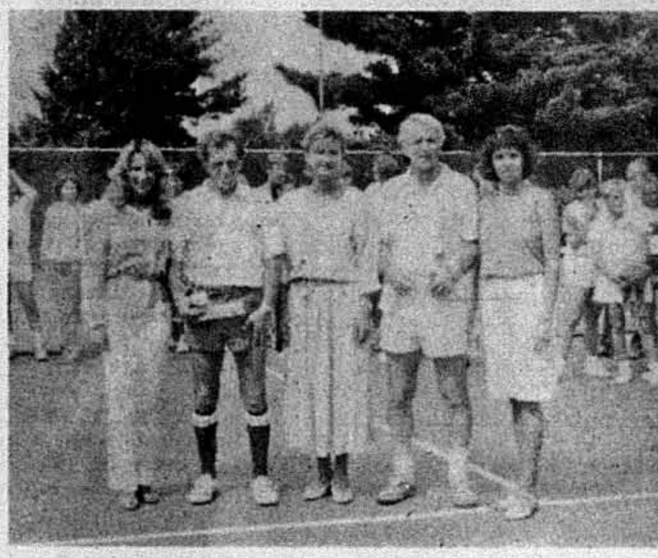
Другий суд ухвалив вирок — шість років табору суворого режиму і три роки висилки.

Кажуть, що біда ходить не сама — вона водить із собою своїх дітей. Петра засудили не тільки до дев'яти років позбавлення волі, а й до конфіскації майна та сплати державі вигаданого боргу в сумі 5,330 карбованців. Отже, під загрозою опинилася недобудована хата (єдине майно Рубана), на яку вони з дружиною стягалися, працюючи по 16-18 годин на добу. В тій недобудованій хаті дружина залишилася з двома малими дітьми: старшій Наталці було вісім років, а меншому — Маркові — трохи більше року.

Закінчення буде.

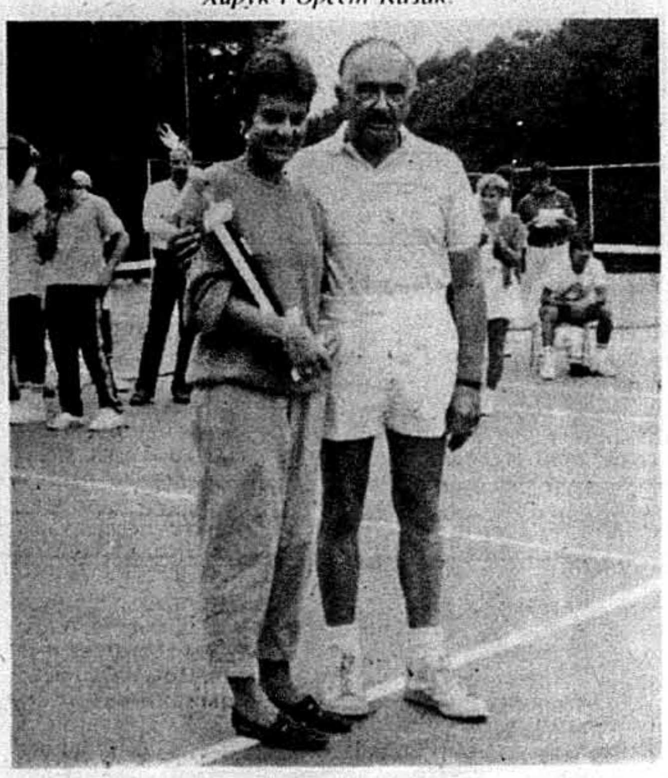
Д-р Ярослав Сидорак (другий зліва) вийшов першим в групі молодших сеньйорів. Йому і Олегові Богачевському нагороди вручили Марічка Сосяк і Іван Рабкевич.

Зенон Снилик (другий зліва) вдруге здобув чемпіонат групи сеньйорів 45 років і вище, перемагаючи Романа Олинця. Нагороди вручили (зліва): Ліда Чопівська, Зеня Матківська і Арета Ракоча-Крушельницька.

Олександер Олинець (другий зліва) перейшов цього року до групи сеньйорів 55 років і вище і там переміг Константина Беня (другий справа). Нагороди вручають Аннетка Харук і Орест Кизик.

Нагорода Марії Душник припала цього року Лесі Граб. У відсутності фундаторки нагороду вручив інж. Роман Ракочий.

Крайові...

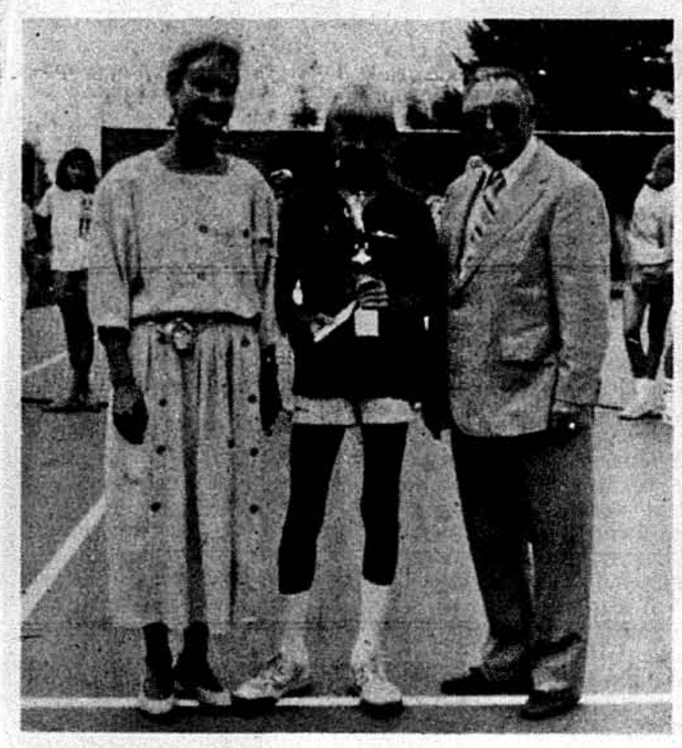
(Продовження зі стор. 1)

Мирося Богачевська (друга зліва) повторила свій успіх з минулого року, здобуваючи першенство в групі старших жінок. Друге місце здобула Надя Матківська. Нагороди вручають д-р Іван Флис і інж. Юрій Савчак.

Аннетка Харук і інж. Роман Ракочий вручають нагороди чемпіонці Ксені Кизик і Лорі Бак-Бойчук.

Данилкові Матківському, першунові молодших юнаків нагороди вручили Зеня Матківська і Володимир Квас.

на контузію ноги. У півфіналах З. Снилик елімінував Гю Рейні, ст. (КЛК), 6-4, 6-3, а Р. Олинець — Богдана Кутка („Тризуб").

У групі сеньйорів 55 і вище, О. Олинець переміг у фіналі кількакратного чемпіона Константина Беня (КЛК), 6-4, 6-1. У півфіналах О. Олинець переміг д-ра Петра Харука, 6-2, 6-1 а К. Бень Андрія Пацюка (КЛК), 6-0, 6-4.

Майже точним повторенням з минулого року була колова рунда в групі жінок, в якій Таня Стасюк із Сан Франсиско повторила свій примат перемогами над Лідою Савчак, 6-2, 6-0, і відтак у фіналі над Танею Савчак також вислідом 6-2, 6-0.

В групі старших юньйорів Евген Олинець (другий справа) переміг у фіналі Ігоря Надбережного (другий зліва). Нагороди вручають (зліва): Олександер Попович, Зеня Матківська і інж. Юрій Савчак.

Три наймолодші юнаки (зліва) Михась Сарахман, Адріян Зачиь і Юрій Чопівський отримують нагороди від д-ра Михайла Снігуровича, Марічки Сосяк і Ліди Чопівської.

У групі жінок 35 років і вище, Мирося Богачевська (КЛК) другий рік підряд здобула примат, тим разом перемагаючи у фіналі Надю Матківську („Ч.Січ") вислідом, 6-2, 6-3. У півфіналах М. Богачевська перемогла Рому Федасюк („Ч.Січ"), 6-9, 6-1, а Н. Матківська Ліду Базар (Союзівка), 6-3, 6-4.

У групі старших юнаків (18 років і нижче) Евген Олинець переміг у фіналі Ігоря Надбережного, 6-0, 6-0, елімінувавши раніше Марка Чуму, 6-1, 6-1. І. Надбережний мав твердший горіх перемагаючи Роберта Лі („Тризуб"), 6-3, 6-4.

Переможцем в групі юнаків 16 років і нижче Данилко Матківський добився перемоги над Андрієм Гайдукевичем („Черник", Дітройт), перемігши раніше Гю Рейні (КЛК), а А. Гайдукевич елімінував Лесю Калмана (ОДУМ), 6-1, 6-1, який у свою чергу здобув чашу в групі переможених, елімінуючи у фіналі Андрія Бак-Бойчука із Каліфорнії.

У коловій рунді наймолодших юнаків Михась Сарахман („Тризуб") переміг Юрія Чопівського (Союзівка), 6-0, 6-2 і Адріяна Заяця, 3-6, 7-5, 6-3, який здобув друге місце перемогою над Ю. Чопівським, 6-3 6-0. Всі три юнаки отримали чаші.

У групі юначок різного віку, Ксеня Кизик (КЛК) перемогла у фіналі Лору Бак-Бойчук, 6-2, 6-1. У пів-

(Закінчення на стор. 4)

Ділимося з Українською Громадою болючою вісткою, що 2-го вересня 1985 року помер, нагло, у Торонто, в Канаді,

бл. п.

Іван Еліяшевський

народжений 14-го лютого 1912 року в Західній Україні, редактор тижневика „Вільне слово", член Організації Українських Націоналістів від зарання своєї молодости, активний учасник організованої революційно-визвольної боротьби проти німецьких окупантів України під час другої світової війни, всецiло відданий службі своєму народові, патріот, громадський і політичний діяч.

ПОХОРОНИ Покійного відбулися в Торонто, 6-го вересня ц. р.

Дружині, Дітям і всій Рідні Покійного висловлюємо наше щире співчуття.

Закордонне Представництво УГВР

Ділимося болючою вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що у четвер, 5-го вересня 1985 р. упокоївся в Бозі у Ню Йорку, Н. Й.

наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО, БРАТ, СТРИЙКО і ВУЙКО

бл. п. д-р

ВОЛОДИМИР ДУШНИК

народжений в Україні.

ПАНАХИДА — у неділю, 8-го вересня 1985 р. в год. 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН — у понеділок, 9-го вересня 1985 р. з того ж заведення о год. 9:00 ранку до церкви св. Юра у Ню Йорку, а опісля на український католицький цвинтар св. Духа у Гемптонбургу, Н. Й.

У великому смутку:

дружина — МАРІЯ
син — МАРКО
сестра — ОЛИМПІЯ з родиною
братанок — ФІЛІКС з родиною
сестрінок — АЛЕКСАНДЕР ВЕРГУН з родиною
братова — АНАСТАЗІЯ ДУШНИК
шваґерка — ЮЛІЯ ВАЙЛД зі сином ДЖЕФРІ
племінники — ЕЛІЗАБЕТ, МЕЛАНІ і КАЛІН
БРУС і БРАЄН з родиною

Замість квітів на могилу можна складати пожертви на ЗУАДК, СКВУ, УВУ і НТШ.

Крайові...

(Закінчення зі стор. 3)

Д-р Іван Флис закриває змагання. Біля нього інж. Роман Ракочий.

фіналах К. Кизик перемогла Христю Лі („Тризуб"), 6-1, 6-1, а Л. Бак-Бойчук — Лесю Граб, 6-0, 6-2. Ця остання отримала нагороду М. Душник за гарну спортову поставу і прогрес в тенісі.

Крім нагород УНСоюзу і пропам'ятних чаш, як і минулого року, фіналісти отримали грошові нагороди з фонду розвитку і популяризації тенісу при Фундації ім. Мазепи. Розподіл грошових нагород був такий: чоловіки — 500 і 250 дол., еліміновані півфіналсіти по 100 дол.; жінки — 200 дол. і 100 дол.; три групи сеньйорів — 300 дол. і 150 дол.; юнаки і юначки — 100 і 50 дол.

До фонду добровільної дотації дали: автомобільне підприємство Віннер Форд, що його очолює Іван Гинянський з Вілмінгтону, Дел., фінансова фірма Юнітраст, власниками якої є Українська Щадниця у Філядельфії і Блю Белл Груп Інк., репрезентував її член Ради директорів Степан Біда, Фундація родини д-р З. і Н. Матківські і УНСоюз.

В суботу по полудні змагання перервано на офіційне відкриття, під час якого після відіграння гимнів промовляли коротко до зібраних змагунів: головний предідник УНСоюзу д-р Іван Флис, інж. Р. Ракочий, ст. голова УСЦАК Роман Куціль, і заступник голови КЛК Орест Кизик.

Нагороди в понеділок вручили фіналістам: д-р І. Флис, інж. Р. Ракочий, головний радний Володимир Квас, управитель оселі І. Рабкевич, урядуюча „Міс Союзівка" Маріянка Рабкевич, Надія Матківська, Ю. Савчак, О. Кизик та колишні „Міс Союзівки" Арета Ракоча - Крушельницька, Аннетка Харук і Ліда Чопівська. До змагунів промовляли коротко д-р І. Флис, Р. Ракочий і З. Снилик.

Турніром проводила комісія в складі: Р. Ракочий, ст., провідник і головний суддя Ю. Савчак, З. Снилик, О. Кизик і О. Попович, а відсутнього д-ра З. Матківського заступала його дружина Надія. Грошові нагороди роздала Зеня Матківська, колишня трикратна чемпіонка в групі жінок.

У МІСЦЕВОСТІ КЕЙП Тавн у Південній Африканській Республіці поліція знову зударилася з великою товпою чорних демонстрантів. Поліція ПАР, яка має вже великий досвід поборювання великих демонстрацій, дала собі раду без вжиття гострої зброї. Кілька осіб були поранені, між ними чотири поліціянти, а кількадесятьох настирливих демонстрантів поліція арештувала, закинувши їм нищення державного майна.

КОНҐРЕСМЕН ЛІ Г. ГАМИЛТОН, голова Комісії для справ розвідки в Палаті Репрезентантів заявив кореспондентам, що пов'язаність деяких осіб з Ради крайової безпеки з антикомуністичним рухом в Нікараґуа, ціллю якого є усунути при допомозі сили нібито легальний уряд сандіністів, є мабуть порушенням американських федеральних законів і він, згідно його комісія, домагатиметься від генерального прокуратора Едвіна Міса докладного виясненння цієї справи. Крім того згадана комісія переведе свої опити і дослідження, щоб встановити чи дійсно існують якісь пов'язання повстанського руху в Нікараґуа з членами Ради крайової безпеки.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ єпископів на Синоді Католицької Церкви в Римі, що заповіджений на листопад цього року, буде мабуть критикована самим Папою Іваном Павлом II і його найближчими співробітниками за те, що американський єпископат занадто вмішується до політики, приймає радикальні рішення в контроверсійних справах, які потім викликають незадоволення серед великої частини вірних, надає забагато свобід прицерковним організаціям у справах абортів, контролі народжень, подружнього життя і ролі жінки в Церкві. Спостерігачі, які слідкують за цими справами в ЗСА і в Апостольській Столиці кажуть, що Папа вже раніше висловлював своє незадоволення таким поступованням американського єпископату.

РОЗВІДЧІ ЧИННИКИ ЗСА затурбовані новою діяльністю совєтського КГБ на терені Америки. Агенти тієї усталеної комуністичної інституції, використовуючи модерні компютори, „призбирують" в ЗСА такі інформації, які повинні бути доступними тільки для Уряду і Пентагону. Наприклад, місцевості і речениці випробування ракет й іншої зброї, курсування військових літаків і кораблів, а також інформації про стан здоров'я урядових осіб і високих військовиків. Вони також цікавляться поведінкою урядових осіб, щоб потім використати ці дані для „нового урядового скандалу", який вони самі ініціюють.

СПІКЕР ПАЛАТИ Репрезентантів Томас О'Нілл сказав, що пересічний американець зовсім не цікавиться податковою реформою, яку запропонував президент Роналд Реґен. Однак він додав, що Палата Репрезентантів спробує одобрити нове податкове законодавство до кінця цього року. „Під час вакацій я говорив з людьми на вулиці. Ми обговорювали різні питання, але ніхто навіть не згадав про податкову реформу. Члени Палати Репрезентантів все таки обговорять пропозицію Президента, щоб у нього не було зайвого приводу нападати на демократів", сказав Т. О'Нілл репортерам.

НЕВІДОМИЙ ВБИВНИК в масці застрелив з пістоля з глушником одного з видатних діячів Палестинської Визвольної Організації, Мустафу Касема Каліфа, який переходив вулицю в ливанському місті Сайда. Каліф був відомий також під прізвищем Абу Мохаммед і був дуже активний і користувався високим престижем серед своїх прихильників, які тепер обвинувачують у вбивстві „американсько-сіоністських" агентів.

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

29-ті плавацькі змагання, у яких взяло участь 19 змагунів і 17 змагунок, відбулися в суботу в полудневих годинах в басейні оселі.

В проводі змагань були: д-р Роман Слиж, Олесь Напора, Юрій Граб, Марія Бокало, Христина Кушнір, Ірина Слиж і Богдан Яців. Змагання відкрив д-р Слиж, привітавши плаваків, членів Екзекутиви УНСоюзу, представників спортових товариств та молодечих організацій і чисельних глядачів.

ЗАГАЛЬНЕ КЛЮБОВЕ ТОЧКУВАННЯ:

	точок
УСВТ „Чорноморська Січ"	70
Пласт, Джерзі Ситі	55
Пласт, Вашінгтон	35
Пласт, Монтреаль, Канада	34
Пласт, Рочестер	34
Пласт, Ню Йорк	15
Пласт, Олбані	23
Тризуб, Філядельфія	22
Пласт, Дітройт	17
Пласт, Клівеленд	9
КЛК, Ню Йорк	9
Пласт, Нюарк	7
Пласт, Ню Джерзі	7
Пласт, Торонто	1

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ

Хлопці (8-10 років): 25 м. довільний стиль — Олександер Федорика (Пласт, Вашінгтон) — 17.7 сек., Юрій Чопівський (УСВТ "Ч.Січ") — 118.6 сек. Дамян Федорика (Пласт, Вашінгтон) — 20.8 сек.; 50 м. довільний: Андрій Бузан (Пласт, Рочестер) — 40.2 сек.; 25 горілиць: Юрій Чопівський ("Ч. Січ") — 23.45 сек., Олександер Федорика — 23.46 сек., Марко Калита („Тризуб" Філядельфія) — 23.52 сек.; 25 грудний: А. Бузан („Пласт Рочестер) — рекорд — 22.1 сек., Ю. Чопівський — 25.6 сек., О. Федорика — 29.7 сек.; 25 метелик: А. Бузан („Пласт", Рочестер) — 21.9 сек.; 4x25 м. гінці — довільний: О. Федорика — 1:17.9 сек. (рекорд) — Д. Федорика, Ю. Чопівський, А. Бузан.

Хлопці (11-12 років)
25 м. довільний: Д. Федорика („Пласт", Вашінгтон) — 18.1 сек.; 25 м. горілиць: Павло Задерей, „Пласт" Олбані — 20.1 сек., Д. Федорика („Пласт" Вашінгтон) — 22.0 сек.; 25 грудний — П. Задерей — 21.6 сек., Д. Федорика — 25.8 сек.; 25 м. метелик: П. Задерей — 19.5 сек.

Хлопці (13-14 років):
50 м. довільний: Юрко Граб (КЛК) — 36.2 сек., Роман Куропась („Пласт", Дітройт) — 36.5 сек.; 100 м. довільний — Микола Задерей („Пласт", Олбані) — 1:25.6 сек., Ю. Граб — 1:34.8 сек.; 50 м. грудний — Роман Ісаїв („Пласт" Ню Джерзі) — 41.2 сек., М. Задерей — 44.2 сек., Ю. Граб — 52.4 сек.; 50 м. метелик — Роман Ісаїв („Пласт" Ню Джерзі) — 33.5 сек. Р. Куропась — 51.9 сек.; 100 м. змінний — Р. Ісаїв — 1:23.3 сек.

Хлопці (15 рокі ві вище)
50 м. довільний — Григорій Кушнір („Пласт", Джерзі Сити) — 27.8 сек., Ярема Михалович („Пласт", Дітройт) — 29.3 сек., Іван Аттері („Пласт", Торонто) — 41.4 сек.; 100 м. довільний — Маркіян Ковалюк („Пласт", Монтреаль) - 1:00.6 сек. (рекорд), Я. Михалович - 1:06.3 сек.; 50 м. горілиць — Евген Сторожинський („Пласт", Клівленд) — 36.4 сек.; 50 м. грудний — М. Ковалюк („Пласт", Монтреаль) — рекорд — 32.0 сек.; 50 м. метелик — Г. Кушнір — 31.0 сек., Е. Сторожинський — 33.2 сек.; 100 м. змінний — М. Ковалюк — — рекорд — 1:06.1 сек., Г. Кушнір, („Пласт", Джерзі Сити) — 1:12.9 сек., Е. Сторожинський („Пласт", Клівленд) — 1:17.6 сек., 4x50 м. гінці — змінний: М. Ковалюк — 2:15.8 сек., Р. Ісаїв, Г. Кушнір, Я. Михалович.

Дівчата (8-10 років)
25м. довільний: Галя Зиблікевич („Тризуб", Філядельфія) — 18.1 сек., Галя Федорик („Пласт", Вашінгтон) — 20.6 сек., Андрея Калита („Тризуб", Філядельфія) — 20.7 сек.; 50 м. довільний: Андрея Кушнір („Пласт", Джерзі Сити) — 44.6 сек.; 25 м. горілиць — Г. Федорика — 26.8 сек., Таня Джонстон („Ч. Січ") — 27.3 сек., А. Калита — 27.4 сек.; 25 грудний: Г. Зиблікевич — 22.5 сек., А. Кушнір — 23.4 сек., Т. Джонстон — 28.7 сек.; 25 м. метелик — А. Кушнір — 23.2 сек., Г. Зиблікевич — 24.0 сек.; 4x25 м. гінці — довільний: Г. Федорика — 1:33.5 сек., Г. Зиблікевич, А. Калита, Л. Головей.

Дівчата (11-12 років)
25 м. довільний: Маланія Ґерич („Пласт", Монтреаль) — 14.0 (рекорд) — 14.0 сек., Таїса Бокало („Ч. Січ") — 18.0 сек., Мелася Головей („Тризуб" Філядельфія) — 22.5 сек.; 50 м. довільний: М. Герич — 30.5 сек., Павлина Бузан („Пласт", Рочестер) — 35.5 сек.; 25 горілиць: Т. Бокало — 25.0 сек., М. Головай — 26.1 сек.; 25 грудний: П. Бузан — 19.7 — рекорд — 19.7 сек., Т. Бокало — 24.1 сек.; 25м. метелик: М. Герич — рекорд — 15.9 сек., П. Бузан — 20.8 сек.; 4x25 м. гінці — довільний: М. Герич — 1:14.1 сек., П. Бузан, М. Головай, А. Кушнір („Пласт Джерзі Сити).

Дівчата (13-14 років)
50 м. довільний: Ліза Шматолоха („Пласт", Ню Йорк) — 38.6 сек., Леся Коропей („Пласт", Нюарк) — 42.7 сек., Лариса Макогон („Пласт", Рочестер) — 45.1 сек.; 100 м. довільний: М. Кушнір — 1:17.8 сек., Л. Коропей — 1:51.3 сек.; 50 м. горілиць: М. Кушнір — 42.1 сек., Ніля Городиська („Пласт", Дітройт) — 51.2 сек., Л. Коропей — 56.7 сек.; 50 м. грудний: Л. Шматолоха — 48.9 сек., Л. Макогон — 1:17.3 сек.; 50 м. метелик — Л. Шматолоха — 49.5 сек.; 100 м. змінний: М. Кушнір — 1:32.8 сек.

Дівчата (15 років і вище):

50 м. довільний: Ліса Нулі („Ч. Січ") — 34.3 сек.; 50 м. горілиць: Л. Нулі — 48.2 сек.; 50 м. грудний: Рената Данчевська („Ч. Січ") — 48.4 сек., Л. Нулі — 49.4 сек.; 50 м. метелик: Р. Данчевська — 45.7 сек.; 100 м. змінний: Р. Данчевська — 1:37.4 сек.; 4x50 м. гінці змінний: Л. Нулі — 3:29.1 сек., Р. Данчевська, Т. Бокало, Т. Джонстон.

Роздачу нагород переможцям змагань розпочато відзначенням спеціяльними трофеями Роми Кушнір та Маркіяна Ковалюка, які проявили надзвичайні успіхи у плаванні на змаганнях на Союзівці, а також у своїх шкільних плавацьких дружинах.

Р. Кушнір осягнула найбільше рекордів у плаванні на Союзівці за останніх 29 років, а саме 13 рекордів в індивідуальних конкуренціях та три рекорди в гінцях. Вона репрезентувала „Пласт", Ню Йорк. Тепер починає університетські студії на Колюмбійському університеті в Ню Йорку, та буде продовжувати свою плавацьку кар'єру в університетській дружині.

М. Ковалюк репрезентував „Пласт" Монтреаль та за останніх кілька років осягнув вісім рекордів (три рекорди здобув в цих змаганнях) та один рекорд в гінцях. В кількох інших конкуренціях його часи дуже близькі до рекордових.

Д-р Р. Слиж погратулював їм за успіхи та побажав нових осягів і нових рекордів. Він рівнож згадав батьків цих визначних плаваків та подякував їм за труд та моральну і фінансову підтримку, які причинилися до успіхів їхніх дітей.

Під оплески публіки головний предсідник УНСоюзу, д-р І. Флис нагородив Р. Кушнір і М. Ковалюка спеціяльними трофеями, які уфундував УНСоюз.

Трофеї роздавали переможцям за три перші місця: д-р І. Флис, Р. Куціль, І. Рабкевич, д-р Р. Слиж, Христина Кушнір, Ірина Слиж, О. Напора та батьки плаваків.

Д-р Р. Слиж подякував змагунам за участь, І. Рабкевичеві та членам проводу змагань за поміч, та УНСоюзові за уфундування трофеїв. Він закрив ці змагання, які пройшли дуже успішно, бо осягнуто 11 нових рекордів.

Рома Кушнір з родичами (посередині) та з д-ром Іваном Флисом (зліва) і провідником змагань д-ром Романом Слижом.

Маркіян Ковалюк (другий зліва) з батьком і д-ром Іваном Флисом і д-ром Романом Слижом.

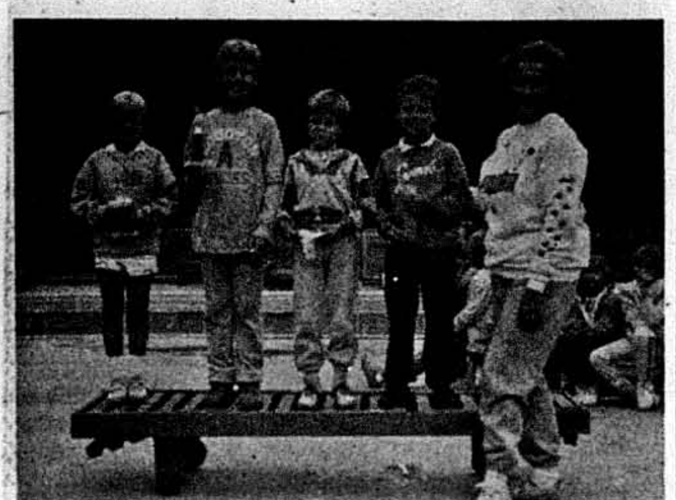

Деякі члени проводу змагань з головою УСЦАК Романом Куцілем (другий справа).

Група фіналістів плавацьких змагань з організаторами і гостями.

Молоді плаваки отримують нагороди від Івана Рабкевича і Христини Кушнір.

В безконечній...

(Закінчення зі стор. 2)

ка і за Ґорбачова йде старими імперіяльними шляхами шантажу і залицяння до Західньої Европи, розрахована на опортунізм західньоевропейських політиків.

Цей опортунізм, передусім з боку НФР, виявився і на Гельсінкській конференції. Досить лагідна промова Шульца, у якій він закинув Москві постійне порушування людських прав, була не під їхній смак. Міністр закордонних справ НФР Ґеншер ще до конференції заявив, що без „соціялістичних" країн і зокрема СССР не можна собі уявити співжиття в Европі, а на конференції в Гельсінках він вживав усього свого „дипломатичного" хисту для того, щоб затирати конфронтацію, тобто в ім'я розрядки промовчувати усі злочини Москви проти людства. Дехто з німецьких коментаторів закиди Шульца супроти Москви спихає на групу консервативних республіканців, які критично ставляться до 'опортуністичної політики' Стейтового Департаменту супроти СССР і в зв'язку з тим вимагають усунення Шульца. Це начебто й було причиною „гострого тону" Шульца на конференції в Гельсінках.

Нічого нового, крім безконечних балачок, ця конференція не дала. Москва і далі продовжує свою аґресивну політику, не погоджується на контролю озброєнь, веде в Афганістані жорстоку війну винищування усього афганського народу, намагається за допомогою европейських опортуністів і своїх п'ятих колон зліквідувати сучасний курс американської політики супроти СССР. Вона слушно розраховує, що обурення Заходу супроти таких чи інших її злочинних безправств проходить як солом'яний вогонь, швидко забувається, як це було після Мадярщини 1956 року, після Чехо-Словаччини 1968 року, тепер же — після Афганістану. Усю гостроту критики европейської громадськости вона намагається скерувати проти американської політики в Південній Америці, останньо в Нікараґуа, хоч там американці не винищують за допомогою модерної зброї усього народу, як це є в Афганістані.

Всі ці московські заходи проходять досить успішно. Наче на прощу до Москви їздять західні політики, парляментаристи, молодечі організації і як „гості" не зачіпають дразливих для СССР проблем. Все пливе своїм каламутним руслом трусливости й негодування супроти тих, хто протиставиться розрядці.

Про ...

(Закінчення зі стор. 2)

дістала повідомлення Управа Українського Бібліотечного Товариства і це товариство було запрошене до співпраці зі суґестією, щоб УБТА стало посередником між українською громадою ЗСА і Конгресовою бібліотекою. Етнічна рада стейту Ню Джерзі запевнила УБТА про всесторонню допомогу та запропонувала, щоб УБТА скликало конференцію відповідних українських професійних та академічних інституцій, щоб надати цій так важливій для України справі відповідної бази дії. Український Народний Союз погодився бути господарем такої конференції.

Так, як мені відомо, УБТА цю унікальну нагоду не використало, і тому уважаю, що поміщене негодування на державу чи українську громаду за власну недіяльність УБТА є несправедливе і неточне.

Я зовсім не бажаю заперечити того, що багато одиниць — бібліотекарів, за словами І. Франка, стараються „лупати ту скалу" і робили зусилля, щоб змінити існуючий стан. Рівнож я не бажаю оцінювати неґативно УБТА, бо це товариство безумовно пов'язане з рядом позитивних осягів. Я лиш хочу спростувати деякі помилкові інтерпретації фактів та заохотити нашу громаду познайомитись з прагматичною мудрістю та пророцтвом праці Івана Франка: „Одна гора висока, а друга нижча, хто своїх музик не має, той у пальці свище".

Зенон Онуфрик
Флендерс, Н.Дж.